

De Riepe

Het straatmagazine van Noord-Nederland

Thema
Dromen

Dillen van der Molen

Slechtziende fotograaf schildert met licht

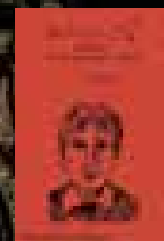
VERDER IN DIT NUMMER

- TimeTools Innovations
- Droomtherapie

KEURMERK
straat
krant

PRIJS €2,10
waarvan €0,90
voor de verkoper

alleen kopen van
verkoper met badge

Fotografie **Ilse Dekens**

Dromen

Dromen, wie doet dat nu niet. Onbewust, 's nachts of juist bewust, overdag. We hebben allemaal wel dromen waarvan we hopen dat die uit zullen komen. Maar ook dromen die we liever niet zouden hebben, nachtmerries. Ze hebben allemaal een betekenis. Wilt u daar meer over weten? Lees dan het artikel over droomtherapie, wat een droomtherapeut daarover te vertellen heeft. Misschien zijn dromen toch geen bedrog? Een dakloze droomt misschien van een thuis of van een beter leven of heeft nachtmerries over een heftig verleden. Kun je mooie dromen hebben als je geen vaste slaapplek hebt, als je met een oog open moet slapen omdat je je onveilig voelt. Ik kan me daar niks bij voorstellen. Voor sommige mensen blijft het bij dromen, anderen proberen juist hun droom te verwezenlijken. Ook als iets onmogelijk lijkt kun je het toch proberen. Zo vertellen we u over een slechtzijnde fotograaf en kunt u zijn foto's bekijken. En over Berend Botje, een ex-dakloze die al een paar dromen verwezenlijkt heeft en nog vol plannen zit. Ik zou zeggen, gaat u er eens rustig voor zitten, lees de artikelen, sluit uw ogen en droom hoe u ervoor zou zorgen dat de wereld er een stukje beter uit komt zien. En probeer die droom na te jagen.

Rudy Vane

COLOFON

PROJECTBEGELEIDING WERKPRO
Antonie Grootenhuis

PROJECTBEGELEIDING STUDIO SPINLINK
Dominique Krauts

HOOFDREDACTIE
Dominique Krauts

EINDREDACTIE
Sofie Risamena

REDACTIE

Wietske Aupers
Rudy Vane
Robby Bakker
Frits Croes
Ilse Dekens
Jim Smit

Arnold de Meijer
Anna de Ruiter
Robert van Bergen
Maarten Vermeulen
Annelies Romers

VORMGEVING
Dinah Jellema

FOTOGRAFIE

Suzanne Posthumus
Jaap ten Hoove
Frits Blom
Bachir Benchagra
Remco Meijer

Chico Bolt
Wim Mijlof
Theo Koelmans
Ilse Dekens

VASTE COLUMNISTEN

Gerard Lohuis
Wilma Bouma
Eddy Sikma
Lydia Tuijnman
Marieke Werkman
Niek Heidanus

Jaap Krol
Natalja Oosterbaan
Chantal Kuipers
Gerlinde Spaan
Dick Bijmolt
Rudy Vane

FOTOGRAFIE COVER
Dillen van der Molen

STRIP
Ido Dijkhuis

PUZZEL
Luuk Kobes

ILLUSTRATIES

Paul Kimkes
Robby Bakker

DRUK

Van Liere Media, Emmen

MET DANK AAN

Leger des Heils voor het ter beschikking stellen van de distributiefaciliteiten, subsidiënten, donateurs en anderen die een bijdrage leveren aan de financiering van dit magazine. En niet te vergeten: de vele vrijwilligers en stagiaires zonder wie dit project niet draaiende kan worden gehouden.

SPECIALE DANK

Gaat uit naar alle verkopers, schrijvers en dichters uit de groep van dak- en thuislozen.

BEGELEIDING VERKOPERS

Eddy Posthumus Jeffrey Visser

De Riepe is een uitgave van WerkPro.

REDACTIEADRES DE RIEPE

Protonstraat 6
9743 AL Groningen
06-1147 8111
redactiederiepe@werkpro.nl

DISTRIBUTIEADRES DE RIEPE

WerkPro Groningen
Eemskanaal NZ 32a
9713 AB Groningen
Tel: 050-5791818 (09:00 - 13:00 uur)
e-mail: riepe@werkpro.nl
website: www.deriepe.nl
bankrek. NL38INGB0685757617
t.n.v. straatmagazine De Riepe

WerkPro Leeuwarden
Tel: 088 066 31 80
e-mail: riepe@werkpro.nl

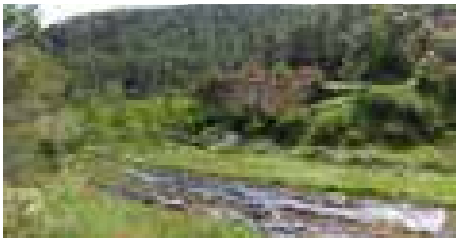
ISSN

2405-769X

WerkPro

SpinLink

INHOUDSOPGAVE

BETERE WERELD START ONDER SPAANSE ZON

4

Hoe mooi zou het maar zijn om op een betaalbare manier in meer vrijheid te leven in de natuur en met de mogelijkheid om meer zelfvoorzienend te worden.

10

SLECHTZIENDE FOTOGRAAF SCHILDEERT MET LICHT

Niemand had ooit gedacht dat een man die zo slecht ziet fotograaf zou worden. Volgens Dillen van der Molen (37) zelf is zijn beperking zijn zegen geworden.

TIMETOOLS INNOVATIONS

16

In onze op neoliberalisme en kapitalisme gebaseerde economie, zijn macht, onderdrukking, individualisme, geld en het recht van de sterkste de drijfveren. Maar het tijdperk van het kapitalisme is al enige tijd afgelopen.

20

DROOMTHERAPIE

Dromen doen we allemaal, maar niet iedereen onthoudt dromen. Waarom dromen we en nog belangrijker, wat betekenen ze? In dat geval bestaan er droomtherapeuten die daarbij kunnen helpen.

DE RIEPE

Het straatmagazine van Noord-Nederland

De Riepe, Gronings voor stoep, is het straatmagazine van Noord-Nederland. De Riepe verschijnt eens per maand. Het blad is een initiatief van stichting WerkPro. Mensen die om uiteenlopende redenen dak- en thuisloos zijn, verkopen het magazine. Onder deze verkopers vallen ook mensen uit andere landen, mensen die in Nederland en in hun land van herkomst weinig tot geen perspectief hebben. Alle verkopers dragen als legitimatiebewijs een registratiepasje. U betaalt voor het magazine €2,10. Daarvan is 90 cent voor de verkoper, de rest gaat terug naar het project. De Riepe is geen commercieel magazine; naast inkomsten uit verkoop worden middelen verworven uit sponsoring, subsidiëring, fondsen en advertenties. Eventuele meeropbrengsten zullen worden aangewend in het circuit van dak- en thuislozen.

Donateur worden?

Bel of mail naar het distributieadres voor meer informatie.

- Heeft u klachten over een verkoper? Noteer het pasnummer en bel naar het distributieadres.
- Niets uit deze uitgave mag worden gebruikt zonder toestemming vooraf van de redactie.

Betere wereld start onder Spaanse zon

Door **Arnold de Meijer** Fotografie **Anna Krijnen**

Sinds haar 17e woonde Anna Krijnen in kraakpanden. Van deze levensstijl heeft ze veel geleerd. Op een gegeven moment werd het continue moeten verdedigen en verantwoorden van deze manier van leven te veel. Ook het constant weer verhuizen en opnieuw opbouwen eiste zijn tol. Hoe mooi zou het maar zijn om op een betaalbare manier in meer vrijheid te leven in de natuur en met de mogelijkheid om meer zelfvoorzienend te worden. De meeste mensen praten er alleen over en soms leven ze naar hun principes. Zo niet Anna. Met een stel vrienden kochten ze een stuk grond in Spanje om hun idealen werkelijk te creëren

‘Ik woon nu op het Spaanse platteland op een terrein van 43 hectare, waar we een voedselbos aanleggen en twee grote ruïnes gaan opknappen. We zijn met een collectief van 9 personen en wonen in tijdelijke structuren. Voor mij is dat een woonwagen waar we in Nederland ook al in woonden. De dichtstbij zijnde supermarkt is 30 minuten rijden en in een omtrek van 5 kilometer is er bijna geen andere bewoning. Op dit moment is eigenlijk alles anders dan hoe ik in Nederland leefde, behalve de woonwagen waar ik in woon.’

Idealisme

‘Ik ben altijd een idealist geweest, op zoek naar een alternatief voor een wereld die volgens mij hard aan verandering toe is. Mijn overtuigingen, dromen en idealen hebben mij geleid tot waar ik nu ben. Naast meer vrijheid en ruimte voor mezelf willen we een mooie plek creëren die anderen inspireert om op een manier te gaan leven met meer respect voor medemens en omgeving.

Opbouw

‘Natuurlijk is het moeilijk om een droom te realiseren, bijna utopisch, maar de moeite waard het in ieder geval te proberen. Van tevoren wist ik dat het hard werken zou worden. Dat maakt het niet altijd gemakkelijker. Het lastigste is dat je bijna alles opnieuw uit moet vinden, soms de meest simpele dingen, (het kopen van gereedschap, naar de huisarts) en natuurlijk het opbouwen van een nieuw sociaal netwerk naast het oude maar dat is erg uitdagend. Bovendien leer je steeds meer je eigen grenzen kennen. De realiteit is altijd anders, weerbarstiger dan je denkt. Op dit moment zitten we nog midden in dat proces.’

Wat als ik toch...

Community

Volgens Anna is het onderdeel zijn van je leefomgeving een must. ‘Dat zijn de mensen waar je op terug moet kunnen vallen. Hulp uit Nederland is wat lastiger gezien de afstand. Dingen gaan vaak ad hoc. Je loopt ergens tegenaan en dat moet dan dus opgelost worden. Zo gaat dat hier.’

Toekomst

‘Kijk, ik ben tevreden als we hier over vijf jaar nog steeds op deze plek wonen met de mensen waar we deze ontdekkingsreis mee zijn begonnen. Een van de ruïnes is dan inmiddels bewoonbaar en we kunnen grotendeels van de opbrengst van het land eten. Tevens hebben we een start gemaakt met het genereren van financiële opbrengsten van ons land. Dat wordt denk ik de grootste uitdaging.’

Live your dreams

Voor degenen die geïnspireerd raken door Anna’s avontuur heeft zij nog een aantal tips: ‘Doe het gewoon. Voorkom dat je op je vijftigste denkt van: “Wat als ik toch...” Maak een realistisch en vooral haalbaar plan en zie het als een avontuur of een ontdekkingsreis die je begint. Niets in het leven is definitief, en als blijkt dat je droom niet is wat je verwachtte, dan begin je weer een ander avontuur. ♦

Gebutst en gedenkt

MARIEKE WERKMAN

Illustratie **Robby Bakker**

Op mijn verjaardag kreeg ik van mijn zus een kaartje met daarop de tekst: “Gefeliciteerd met je 41e verjaardag! Dat klinkt alweer oud. Zo zie je er in ieder geval niet uit en hopelijk voel je je nog jong”. Ik kon er hartelijk om lachen. Vroeger verlangde ik ernaar om ouder te worden. Reikhalzend keek ik uit naar dit speciale moment. In mijn ogen wisten volwassenen wat ze aan het doen waren. Het leek me puik om op mijn pootjes terecht te komen. Dat je levenservaring had opgedaan en domweg wist waarheen je liep.

Natuurlijk kwam ik er al snel achter dat volwassenen ook maar wat aanrømmelden. In het leven is het belangrijkste dat we onszelf worden. Dat je jezelf toestemming durft te geven om naar je eigen verleden te kijken. Om vanuit dat onbestemde gevoel te veranderen in de persoon die je kunt zijn.

In onze maatschappij ligt de nadruk op er jeugdig uitzien. Dit neemt buitenproportionele vormen aan. Meiden en jongens laten zich al inspuiten met botox. Om het een en ander glad te trekken of op te pompen. Strakgetrokken smoeltjes, opgeblazen borsten en billen zijn het resultaat.

Onlangs overleed een jonge vrouw uit Appingedam nadat ze een buikwandcorrectie liet uitvoeren in Turkije. Een zogenaamde Brazilian Butt Lift, waardoor je vollere billen krijgt met eigen (buik)vet. Dit is een gevaarlijke operatie met een hoog risico op complicaties. Na zo’n operatie overlijdt 1 op de 3000 patiënten. Schrijnend dat de vrouw in de bloei van haar leven ervoor koos om deze akelige operatie te ondergaan. Het najagen van een schoonheidsideaal moest ze bekopen met de dood.

Jongeren zijn op zoek naar een eigen identiteit. Het is een kwetsbare levensfase. Ze zoeken houvast en willen er net zo ‘perfect’ uitzien als hun helden op sociale media. De onzekerheid over hoe andere mensen je zien wordt door internet uitgevergroot. Naarmate je ouder wordt kom je er vanzelf achter dat hoe je eruitziet slechts een klein onderdeel is van wie je bent.

Voor geen goud ga ik onder het mes als dit niet medisch noodzakelijk is. Mijn voorkeur gaat uit naar een doorleefde kop met lachrimpels rondom de ogen. Ouder worden is leven. Je mag trots zijn op rimpels die zich aandienen. Laten we met z’n allen wat liever zijn voor de deuken en butsen die we in de loop der jaren oplopen.

GEK KEN WERK

Uiteengespat

Door **Gerard Lohuis** Fotografie **Frits Blom**

Een keer per maand komt Tony me bijpraten. Allerlei ongevraagde adviezen over verbetering van de geestelijke gezondheidszorg komen aan bod en hij is ook niet te beroerd om eventueel een brief hierover naar mijn hoofdkantoor te sturen zodat er vaart wordt gemaakt met wat hij, de renovatie van het vakgebied, noemt. Hij refereert daarbij graag aan de tijd waarin hij als vrijwilliger vanuit de kerk meehielp bij de koffieochtenden. Wat had hij mensen geholpen door ze goede gesprekken te bieden. Dat er nu nauwelijks goede gesprekken met mensen worden gevoerd, komt volgens hem doordat de zorgverzekeraar een veel te grote vinger in de pap heeft en dat de opleidingen veel te weinig aandacht besteden aan wat cliënten nodig hebben. Dat zou ik toch moeten begrijpen. Het liefst wil hij vervolgens een hoorcollege geven over de bestrijding van kanker, omdat hij na zijn ontslag bij het TNO op zijn eigen manier het onderzoek heeft voortgezet. Hij mag vijf minuten de laatste inzichten met me delen, waarna ik voorzichtig informeer naar zijn huidige functioneren.

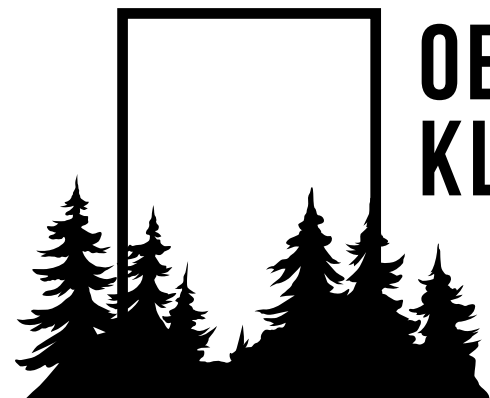
Tony leeft in een bubbel die niet lek geprikt moet worden. Het is als het kleine jongetje dat ervan droomt dat hij later directeur wordt en dat zijn eigen vader nu de baas van de McDonald’s is. Kortom, iemand om rekening mee te houden. Als toonaangevend onderzoeker had hij jaren aan zijn indrukwekkende carrière gewerkt en was hij een graag geziene spreker op internationale congressen. Een sociale man die ervan hield om in de belangstelling te staan. Tot die dag waarna hij nooit meer dezelfde zou zijn. Ergens

in de laars van Italië is het gebeurd. Een onbekende weg, duisternis en vermoeidheid hebben hem daarbij parten gespeeld. De auto werd een dag later in het ravijn door een wandelaar ontdekt, anders was hij er nu niet meer geweest. Zijn vrouw en kind waren op slag dood en artsen hebben wekenlang voor zijn leven gevochten. Volgens Tony zelf is hij weer helemaal de oude en begrijpt hij niet dat hij niet meer mag werken bij zijn oude baas. ‘Ze willen gewoon een patiënt van je maken. Het systeem moet ervan bestaan en iedereen praat me iets aan. Ze komen er nog wel achter wanneer ik mijn masterproef ga inleveren en eindelijk de code onder de kanker als een sleutel in het sleutelgat laat passen.’ Hij kijkt me stralend aan en als “goed publiek” weet ik dat er zich een tragische voorstelling aan het voltrekken is. Allerlei diagnoses die hij heeft gekregen zeggen dat hij grote problemen heeft om iets in te schatten, dat hij niet meer kan onthouden en dat hij als persoonlijkheid teruggeworpen is op een leeftijd van vijftien jaar.

Wanneer hij allervriendelijkst afscheid neemt wil hij me nog wel een tip geven. BuurtzorgT heeft een wetenschappelijk onderzoeker nodig en hij weet nog wel iemand die daar tijd voor heeft. ‘Kun je eens informeren naar de mogelijkheden, jullie hebben het nodig. Volgende maand hebben we het er wel over. Het was goed om als heren op stand met elkaar gesproken te hebben’, zegt hij met een knipoog.

Gerard Lohuis is sociaal-psychiatrisch verpleegkundige bij BuurtzorgT

OET KLOOSTERHOLT

Door **Dick Bijmolt**

IK VREES...

Dromen worden vaak gevoed door angsten of wensen. Ik droomde als kind dat er een grote beer stampend naar mijn slaapkamer kwam. Wakker geworden bleek het mijn corpulente vader die in de nacht van zijn werk de trap opkwam. Of toen twee apen in mijn bed naar me starden vanaf het voeteneind. Het bleken mijn opgetrokken knieën te zijn. Wensdromen van wat je wil worden of wat je wil hebben, heb ik niet zo gehad. Als je een dak boven je hoofd hebt en elke dag te eten hebt, dan heb je toch alles? Dat zijn natuurlijk wel de wensen van veel daklozen die dat niet hebben. Of hoeveel PGB zorgbedrijfjes en directeurs ervan, tillen de overheid niet met valse nota's, onlangs nog de zorgbonus. Wat mij betreft terugbetalen en tevens een tijdje de bak in.

De mensen die ik tegenkwam in de zorg hadden ook wel hun dromen. Zoals ik al vertelde van die jongen die graag een bekende muzikant wilde worden en soms dacht dat hij het was. Of die andere, ooit een bekende muzikant, maar dat niet meer was door een ongeluk. Soms wilde iemand met haar vriend naar bed wat niet mocht van de familie, althans niet van de helft van de familie. Met die helft en met de andere helft die het wel goed vond, moest ik als hoofd van de locatie dan in gesprek. Wijselijk probeerde ik me uit deze positie te manoeuvreren door een mentor te koppelen aan die bewoner. Die kon dan wettelijk bepalen wat er moest gebeuren. De meeste gehandicapten willen net als anderen zijn. Een leuke baan, een vriend of vriendin. In de zorg is daar wel aandacht voor. Zoveel mogelijk wordt geprobeerd mensen aan echt werk te helpen, maar dat is lastig. Ze hebben het tempo of het inzicht niet en krijgen dus bijna nooit betaald werk. Daarom hebben

stichtingen hun eigen winkels waar de cliënten in werken. Daar worden producten verkocht die op hun dagbestedingen of werkplaatsen zijn gemaakt. Of ze werken in kantines van bedrijven onder de hoede van een begeleider. Soms in bedrijfskleding en natuurlijk krijgen ze het kerstpakket. Zo lijkt het net echt en worden hun dromen een beetje waar. Zo had ik ook een schoonmaakploeg in een profvoetbalclub. Trots aten mijn mensen samen een broodje met de spelers ervan. Helaas ging de club in oost Groningen op de fles en was het over. Cliënten met een verstandelijke beperking willen graag 'normaal' zijn en knopen graag relaties aan met personeel. Vaak is dat pijnlijk, omdat medewerkers komen en gaan in zorgbedrijven. Medewerkers moeten daarom een goede afstand hebben, zonder kil te worden. De dromen van hun bewoners kunnen ze immers nooit waarmaken. Soms schiet men door om dromen tot werkelijkheid te willen maken. Zo had een stichting bedacht dat het ideaal zou zijn als er een paar buitenhuizen in het centrum van de stad zouden komen. Toppunt van integratie dacht men. Het werd een jammerlijke mislukking. Op hun oude terrein hadden ze voldoende vrijheidsbeweging. Nu konden ze de deur niet meer uit, alleen met begeleiding.

Zelf droomde ik er ooit van een grote zeereis te maken. Op dit idee kwam ik doordat ik een reeks leuke midweekse wadentochten maakte. Ik haalde de vaarbewijzen en schafte een zeilpak aan en andere zaken. Die deed ik in een kist. Dat is nu tientallen jaren geleden. De kist staat er nog met het zeilpak nog steeds in het plastic. Zo blijft het een droom en dat zal het nu ook wel blijven denk ik.

KOKEN MET EEN MISSIE

Droom-eten

Door **Lydia Tuijnman**

Voor veel mensen staat droom-eten gelijk aan véél eten. En dan vooral met een overdaad aan gemarineerde, gekookte, gebakken of gegrilde dieren, want dat maakt de inwendige mens gelukkig. Dat gedachtengoed gaan we vandaag te lijf, niet te vuur en te zwaard, maar met een blok tofu van een halve kilo.

Snij de (bio)tofu in plakken van 1½ à 2 cm dik. Dep ze goed droog met keukenpapier en bestrooi rijkelijk met zout. Bak ze op matig vuur in zonnebloemolie, elke kant vier minuten, tot goudbruin. Niet schuiven in de pan, gewoon stil laten liggen! Leg de gebakken tofu even weg op een bord. In dezelfde warme pan, niet afwassen, doe je een deciliter water, 4 eetlepels rietsuiker en een hele steranijs. Laat pruttelen tot het een goudgele siroop is, 4 minuten ongeveer. Dan op smaak maken met een scheut Chinese kookwijn, een scheut donkere sojasaus, 2 knoflooktenen in dunne plakjes en dito verse gember, een stukje van 3 centimeter en wat gedroogde chilipeper naar smaak. Laat weer inkoken. Scheur de tofu in decoratieve stukken. Meng de tofu door de saus. Decoreer met dingesneden wit van prei. Dien op met rijst.

Zo win je met een zacht stuk tofu het hart van de meest rabiate vleeseter. Wat een droom!

Slechtziende fotograaf schildert met licht

Door **Arnold de Meijer** Fotografie **Dillen van der Molen**

Niemand had ooit gedacht dat een man die zo slecht ziet, dat het lijkt alsof hij zich constant in een zandstorm bevindt, fotograaf zou worden. Volgens Dillen van der Molen (37) zelf is zijn beperking zijn zegen geworden. Fotograferend sinds 2011, zelfs een tijd voor De Riepe, heeft hij een heel eigen stijl ontwikkeld en wordt zijn werk geroemd in binnen- en buitenland. Zijn fototentoonstelling in het UMCG werd overal geprezen. Inmiddels is hij benaderd door het oogheelkundig Ziekenhuis Rotterdam voor een interview.

De start van zijn leven was echter niet al te rooskleurig. Geboren in Addis Ababa, de hoofdstad van Ethiopië, kreeg hij in het vroegst van zijn leven niet de nodige voedingsstoffen. Bovendien, dat wat hij kreeg moest hij delen met zijn moeder, die daardoor ook in leven kon blijven. Naast allerlei lichamelijke ongemakken, legde dat ook de basis voor zijn slechthooftheid. Op zijn twaalfde werd hij in Rotterdam al geopereerd aan staar en nastaar. Vanaf 2012 werden zijn chronische lichamelijke klachten erger en werd hij arbeidsongeschikt verklaard. Fotografie werd een dagelijkse bezigheid. »

Creatieve uitlaatklep

‘Ik ging op zoek naar iets, een creatieve uitlaatklep, maakte films over hiphop, dance, enzovoort. Dat werd al gauw te druk en ik haalde niet de resultaten die ik wilde. Creativiteit was belangrijk voor mij. In 2011 kocht ik mijn eerste spiegelreflexcamera, een Canon 700D. In 2014 heb ik gekozen om volledig voor fotografie te gaan en sinds die tijd ben ik steeds intensiever gaan fotograferen.’

Doelgerichte intuïtie

Een foto is voor Dillen meer dan alleen een foto: ‘Ik haal plezier en rust uit het maken van een foto. Bovendien kom ik in contact met mensen. Als ik allang van deze wereld ben, bestaan mijn foto’s nog steeds en zijn er nog steeds mensen die ervan genieten. De lens van de camera is mijn scherpe oog. Door autofocus zijn mijn beelden scherp. Ik kijk niet zozeer met mijn ogen, maar veel meer met mijn hart en fotografeer op doelgerichte vorm van intuïtie. Ik probeer de gebeurtenis of de persoon op het juiste moment vast te leggen en dat dat wat ik zie overeenkomt met het beeld dat ik voor ogen heb. Daar neem ik de tijd voor. Dat maakt mijn foto’s indringend en echt.’

Oog voor detail

‘Doordat ik mij echt moet inspannen om iets te kunnen zien, zie ik details vaak scherper, waardoor mijn foto’s een heel eigen karakter krijgen. Wat anderen niet zien, zie ik door mijn beperking misschien wel scherper. De camera corrigeert gelukkig mijn onscherpte. Vervolgens haal ik daar het beste shot uit.’

Zijn foto’s zijn herkenbaar en hebben duidelijk een eigen stijl. Weerspiegeling is al heel lang een thema. Dillen: ‘Je kunt het vergelijken met een spiegel. Je ziet hetzelfde, maar het is toch anders, een reflectie.’

Met licht schilderen

‘Doordat het licht in mijn ogen slecht is, ben ik gefascineerd door het licht en probeer dat vast te leggen.’ Rembrandt schilderde het licht en Dillen schildert met licht. Zacht, weerspiegeld of omgevormd tot onherkenbare strepen van kleur en altijd in balans.

Als echte perfectionist bewerkt Dillen al zijn foto’s in photoshop. ‘Dat vreet energie. Ik moet me enorm focussen om de scherpste, kleuren en diepte te kunnen analyseren en indien nodig correcties uit te voeren.’

Volledig mezelf zijn

Zijn gebrek aan voeding heeft ook andere consequenties. Dillen: ‘Door het gebrek aan voeding in mijn jeugd zit ik bijna altijd in een soort van overlevingshouding. Dat moet ik al van jongs af aan. Ik laat mij niet beperken door mijn beperkingen. Ik denk in mogelijkheden. Ik hou me dus ook niet bezig met gerommel. Mijn foto’s moeten ertoe doen. En het heeft mij een hoop gebracht, plekken, mensen, ontmoetingen. Maar vooral een creatieve uitlaatklep waarin ik volledig mezelf kan zijn. Ik hoop dat mijn foto’s ooit nog eens in een echt grote erkende kunstgalerie komen te hangen.’ ♦

Anton Markov Photography

Het gedroomde werk

Door **Wietske Aupers** Fotografie **Jaap te Hoove**

‘Eigenlijk leef ik mijn droom’, Puck Aafjes (29) is zichtbaar gelukkig met haar werk bij Yantra in Groningen. ‘We verkopen vooral boeddhistische artikelen’, legt ze uit, ‘maar ook dingen die in het algemeen met spiritualiteit te maken hebben. Ik ben zelf niet boeddhistisch, maar ik merk dat het een heel vrije geloofsovertuiging is, waarbinnen iedereen precies zo mag zijn als hij of zij is. We verkopen onder andere dromenvangers, boeken en edelstenen. Ik sta in de winkel en doe de inkoop van de edelstenen. Ik vind edelstenen al van kinds af aan waanzinnig. Ik heb in Amsterdam, de opleiding ‘Special Effects make-up’ gedaan, maar ik kwam erachter dat de filmwereld, waar je dan in terecht komt, niks voor mij is. Mijn vriend verkoopt zonnepanelen. Zijn bedrijf opende een loods in Nieuw-Buinen. We zagen daar in de buurt aan de bosrand een huisje staan en waren op slag verliefd. Toen we nog in Amsterdam woonden bezochten we deze winkel en ik zei tegen mijn vriend: “Hier wil ik werken als we ons huis hebben gekocht”. Een jaar later bood de bedrijfsleider mij een baan aan. Het is anderhalf uur reizen. Dat is vermoeiend, daarom werk ik maar drie dagen per week.’ Toch is ze blij met haar werk. ‘We hebben hele leuke klanten, die vinden het hier lekker rustig en huiselijk, en al mijn collega’s zijn toppers! Ik heb een droomhuis, een droomman en een droombaan!’

KUNST OP STRAAT

Jordaanse Graffiti

Door **Eddy Sikma** Fotografie **Frits Blom**

Het centrum van Leeuwarden is weer een muurschildering rijker. Twee kunstenaars uit Jordanië, Yazan Mesmar en Miramar Al Nayyar hebben twee kolommen van de parkeerkelder van het Aegon-gebouw beschilderd. Het is een uitwisselingsproject met Jordanië op landbouwgebied. Er is onder andere een vrouw afgebeeld in traditionele kleding. Ook wordt de link met de “Hollandse” tulpen gelegd. Het Open Art Museum organiseert het geheel in samenwerking met Writer’s Block (bron: Leeuwarder Courant). Leeuwarden is de laatste tijd met meerdere muurschilderingen verrijkt. In een van de vorige afleveringen beschreef ik de schilderijen van de parkeerkelder Klanderij, waarbij eveneens buitenlandse kunstenaars betrokken waren.

De plek van het Aegon-gebouw kent een lange geschiedenis. Ooit was het een Veemarktterrein. Pal tegenover het station vond hier de wekelijkse veemarkt plaats. Deze is in de jaren zestig naar de Frieslandhal verplaatst, wat later het FEC heette en nu als WTC, World Trade Center, door het leven

gaat. Vlak hierbij komt het nieuwe Cambuurstadion waar de inmiddels eredivisionist SC Cambuur domicilie moet vinden. Velen betreuren het verdwijnen van het oude volkse stadion in Leeuwarden Oud-Oost. Het Aegon-gebouw, jarenlang hoofdkantoor van de gelijknamige firma, is kortgeleden omgetoverd tot studentenhuysvesting. Pal bij het NS-station. De student kon het minder treffen.

Terugkomend op de wandschilderingen: de graffiti, jarenlang een statement met tekens, letters en verwijzingen, is uitgegroeid tot een volwaardig genre. Nationaal. Internationaal. Vanaf de zuil blikt ons de Jordaanse vrouw toe. Een beeld van een veranderende wereld. Toch nog een verwijzing. Een voorstelling van elders. En dat zo dicht bij het station. Reizen naar andere oorden. Zou een station hier symbool voor kunnen staan?

Het bijzondere GELUK

We gaan op reis

Door **Chantal Kuipers**

Ik had een baan die eerst heel leuk was en langzamerhand steeds minder leuk werd. Tot er een dag kwam dat ik moest huilen als ik aan het werk dacht. Het lag niet aan mijn collega’s die fantastisch zijn, maar steeds vaker moest ik dingen doen die tegen mijn eigen normen en waarden ingingen tot ik zo murw was dat ik me nauwelijks meer dood dan levend voelde. En juist op die dag kwam er een man langs die mijn hele leven veranderde. Ik vertelde de onbekende man over iets dat hij moest doen, iets dat mijn werk is. Hij keek me aan en vroeg waarom ik dit werk deed. Ik haalde mijn schouders op en mompelde iets over geld verdienen. ‘Wat zou je liever willen doen?’ vroeg hij en zonder dat ik erover nadacht zei ik ‘alles behalve dit’. De man lachte en zei dat ‘ie ook niet snapte waarom zo’n leuke vrouw als ik dit werk deed. En eigenlijk snapte ik het zelf ook niet. ’s Avonds in bed dacht ik aan zijn woorden, want waarom bleef ik eigenlijk als ik er zo ongelukkig van werd? Het was een bekend patroon in mijn leven. Ook in relaties blijf ik vaak hangen omdat ik nooit knopen durf door te hakken. Bang om een ander te kwetsen. Ik blijf liever zelf ongelukkig dan dat ik een ander ongelukkig

maak. De wereld ligt op mijn schouders en ik draag het met moeite.

De volgende dag besloot ik dat het tijd was voor verandering, want als niemand het zou doen zou ik het zelf ook niet doen. Ik zegde mijn baan op en mijn leidinggevende vroeg ‘waarom, en wat ga je doen?’ Ik dacht eraan dat ik maar één droom had en dat ik wilde reizen met de kinderen door Europa. Er was geen plan, geen toekomst alleen het vooruitzicht van de droom. Die ene reis langs de bergen, de blauwe zee en met kinderen die lachen. Er was geen plan, en geld, alleen die ene ontembare droom. ‘Maar kom je terug?’ vroeg hij, en ik schudde mijn hoofd en haalde mijn schouders omhoog, want hij wist niet wat ik allang wist. Nog liever dan terugkomen wilde ik wegblijven van dit werk. ‘En wat ga je daarna doen?’ Weer haalde ik mijn schouders op, want zo goed was het plan niet uitgewerkt. Er was alleen een droom die wachtte om uit te komen. En nu een paar dagen later weet ik het nog steeds niet, maar ik schreeuwde ‘Ik ga leven.’ En ditmaal is mijn plan dat ook echt te gaan doen.

In onze op neoliberalisme en kapitalisme gebaseerde economie, zijn macht, onderdrukking, individualisme, geld en het recht van de sterkste, de drijfveren. Maar het tijdperk van het kapitalisme is al enige tijd afgelopen. We zitten nu in een vacuüm, aan de vooravond van een nieuwe tijd, met andere sleutels tot succes. Dat is de stellige overtuiging van Albert-Jan Abma (46), voormalig ‘docent mens, wetenschap en samenleving voor bèta-studenten’ aan de Rijksuniversiteit Groningen.

‘Wat ik als vernieuwende docent geconstateerd heb, is dat wij in onze oplossingen heel erg vast zitten in oude patronen’, vertelt Albert-Jan op zijn kantoor in Zuidlaren. ‘Dat werkt verstikkend. Om een nieuwe wereld vorm te geven hebben we de ruimte nodig om te kunnen experimenteren met nieuwe ideeën en werkwijzen. Echte vernieuwing begint bij je hart. Bij je eigen inbreng en waarde, bij samenwerken en betrokkenheid.’

Maya-kalender

‘Met behulp van de Tzolkin Maya-kalender kunnen we de harten van mensen aanzetten. Veel mensen weten niet echt wie ze zijn en welke rol zij in het leven hebben. Met behulp van twintig zegels wordt die rol zichtbaar en toont waar jij echt gelukkig van wordt. Vaak is dat niet te vertalen naar een beroep of een positie in het maatschappelijk systeem. Daar is geen plek voor wie we werkelijk zijn. Dat probleem is vele malen groter dan de energiecrisis of duurzaamheid. De samenleving is nog niet voorbereid op de kracht van de innerlijke mens.’

TimeTools Innovations

‘Dat moet anders dachten mijn vrouw Fabienne en ik. Wij zijn dan ook begonnen met TimeTools Innovations gebaseerd op de Maya-kalender. Volgens deze kalender is de nieuwe tijd tien jaar geleden begonnen. Dat zie je overal om je heen. Individualiteit verandert in collectiviteit. Door de complexiteit van dingen kan innovatie alleen tot stand komen door samenwerking op alle niveaus. Dat begint bij het besef dat we allemaal onderdeel zijn van een groter geheel. Ik dereen heeft zijn eigen puzzelstukje en dat moet op de juiste plaats worden ingevoegd. Past hij ergens niet, dan moet je het stukje niet bijvullen, maar op zoek gaan naar een andere plek. De Maya-kalender heeft voor iedereen raad.’

Experimenteerruimte

Innovatie is volgens Albert-Jan het vliegwiel. ‘Als je een nieuwe samenleving vorm wil geven, dan dien je dit concreet te maken. Er moeten nieuwe economische modellen uitgewerkt worden waarbinnen je kan laten zien hoe het anders kan.’

Een van de al opgestarte projecten, transities in de terminologie van Time Tools Innovations, is het Zorgbos.

Zorgbos

Als een boom knapt, ontwortelt en zich ter aarde neerlegt, is dat het begin van zijn stervensproces. Gek genoeg, als je de boom gewoon laat liggen, is zijn stoffelijk overschot binnen een jaar basis voor nieuw leven. Mos groeit op zijn bast, mieren bouwen hun nest in het vermolmd hout en vogels doen zich te goed aan de insectenrijkdom. Zo werkt de natuur en dat is wat wij nastreven met het zorgbos. Niet alleen bomen waaien om. Ook mensen zijn soms niet bestand tegen de stormen in hun leven. In plaats van hen dan van de wereld af te zonderen in al dan niet gesloten

inrichtingen, vormen zij ook de basis van nieuw leven. De bedoeling van het zorgbos, een ecologisch verantwoord opgebouwd vruchtdragend bos, waar vooral beleving geoogst wordt, is om hulpvragende en hulpverlenende personen samen in het bos te laten werken. Niet in een afhankelijke relatie, maar op basis van gelijkwaardigheid. Niet tegenover elkaar, maar naast elkaar zorgen voor een deel van de vruchtdragende bomen en struiken. Plantplannen worden in overleg gemaakt. Waar wil jij deze kastanjeboom? Als mensen moeten we naar elkaar luisteren, elkaar zien en vooral serieus nemen, waarbij een protocol slechts een richtlijn is. Centraal staat het contact tussen mensen, van mens tot mens. Het eren van alle levens is daarbij fundamenteel. Als je het leven niet eert, hoe kun je een klant dan eren. Waar het om gaat is dat je de ziel van de ander aanspreekt.

Het bos is daarbij een middel. Het draagt bij aan een goed gevoel van mensen, lekker wandelen, geuren opsnuiven. Het draagt bij aan leefbaarheid want de omgeving wordt een stuk mooier. Het draagt bij aan biodiversiteit, want voor insecten en vogels is er genoeg te eten. Bovendien levert het een bijdrage aan de voedselvoorziening voor het dorp en is het een plek van ontmoeting.

‘De grootste bijdrage van het bos is dat het bruggen slaat tussen mensen. Tussen wandelaar en bosverzorger, tussen hulpvragende en hulpverlener, tussen de binnenwereld van de psychiatrie en de buitenwereld van het ‘normale’ leven. Ineens zijn we allemaal weer mens en elkaars gelijke.’

‘Het zorgbos is een voorbeeld van een compleet nieuwe aanpak. We starten dit jaar ook met projecten in energietransitie en de financiële transitie’, vult Albert Jan aan.

Het eren van alle levens is fundamenteel

Verbinding

‘Via het aan elkaar knopen van allerlei losstaande innovaties worden verschillende lagen in de samenleving aan elkaar verbonden. Dit geeft onverwachte mogelijkheden, omdat er feitelijk ineens sprake is van een nieuwe samenleving, waarin iedereen zichzelf mag zijn, kan doen wat hij of zij leuk vindt en waar men gelukkig van wordt. Een andere samenleving is dichtbij, maar alleen als je er vanuit je hart aan mee kunt doen.’ ♦

Nieuwe-tijd-transitie begint bij TimeTools Innovations

Het verlangen

Door **Niek Heidanus**

Het is weliswaar geen grondrecht, maar een ieder heeft een recht op dromen. Dromen nemen ons mee naar een andere realiteit, soms (veel) mooier of een regelrechte nachtmerrie. Ieder mens, en in het bijzonder ieder kind, heeft het recht om te dromen over een mooie toekomst. Maar als er thuis geen geld is en er wordt geleefd in armoede, dan wordt mooi dromen over later pijnlijk en complex. Dan begint je leven met een achterstand. Een achterstand die een kind zelden meer inloopt.

Kinderen in Nederland moeten gelijke kansen krijgen en verdienen een mooie toekomst. We hebben een collectieve verantwoordelijkheid om de weg naar kansengelijkheid voor alle kinderen te realiseren. Om ieder kind een realistisch recht op mooie dromen te verschaffen. Was het niet Walt Disney die

Mr. N.A. (Niek) Heidanus, Advocaat bij
FORUM Advocaten & Rechtsanwalt te
Groningen

zei: *‘If you can dream it, you can do it’*. Een ongelijke en oneerlijke start mag de toekomst van een kind niet bepalen. Hierover mogen we niet enkel dromerig filosoferen, hierin moeten we handelen en actief dromen de realiteit laten worden.

In onze samenleving kennen we mooie projecten om de maatschappelijke gevolgen van kinderarmoede tegen te gaan, zoals de stichting Kinderen van de Voedselbank. Zij zet zich in om kinderen van ouders van de voedselbank nieuwe kleding en schoolspullen te geven. Dat geeft een belangrijke boost voor de eigenwaarde van het kind, waar het zijn hele leven profijt van heeft. Opgroeien zonder armoede voorkomt dat een kind minder stress zal hebben en gezonder zal leven, zowel fysiek als geestelijk. Het behoeft derhalve geen betoog dat terugdringing van armoede onder kinderen veel meer dan een droom moet zijn en een fundamentele plicht voor onze samenleving is.

Het recht op dromen kan niemand worden afgepakt. Het is absoluut, onaantastbaar en onvervreemdbaar. Alle mensen en kinderen hebben het recht op dromen, ongeacht hun ras, geloof of seksuele geaardheid. Dromen zonder angst. Helaas is het geen vanzelfsprekendheid om in vrijheid te kunnen leven en dromen. De goede dromen kunnen worden aangetast door ruzie, vooroordelen, uitsluiting en discriminatie. En heel

actueel ook door oorlog, zoals in Oekraïne. Daar is dromen zonder angst niet meer mogelijk. Daar worden mensen zonder enige reden vermoord en wordt massaal gevlucht. De beelden van die oorlog gaan door merg en been. De kinderen in Oekraïne zijn de grootste slachtoffers van die onzinnige oorlog.

Follow your dreams, leef je dromen, volg je hart. Het is allemaal wel makkelijk gezegd, zeker als je net een pandemie hebt gehad en thans weer een lelijke oorlog woedt. Maar vroeg of laat wordt er weer een nieuw begin gemaakt. Wordt er weer mooi gedroomd en perspectief gezien. Dromen moet, de mens heeft behoefte aan een verlangen, zelfs onder de meest precaire omstandigheden. Hoop hebben, perspectief ervaren, dat is fundamenteel voor menselijk geluk. Ik heb zoveel cliënten bijgestaan die geen hoop meer hadden en in een nachtmerrie leefden. Toch is in veel zaken het perspectief voor mijn cliënten uiteindelijk ten goede gekanteld. Blijven vechten, ook als het moeilijk wordt. Daarom tot slot: keep dreaming, finally and luckily, dreams come true!

Cor van der Laak

Van Kooten en De Bie werden node gemist tijdens de coronapandemie. Naar eigen zeggen representeerden hun typetjes alle soorten Nederlanders die er rondliepen en zouden die dus mondig genoeg zijn het een en ander te vinden.

Zoals Cor van der Laak, “krities AVRO-lid”, die op geheel eigen wijze ten strijde trok tegen maatschappelijke misstanden. Onder het motto “Mijn naam is Cor van der Laak en wel hierom!” maakte hij zich enorm boos over bijvoorbeeld het opheffen van de BB (Bescherming Bevolking – voor als de bom viel), de toenemende afvalscheiding of de algehele taalverloederding. Van der Laak was een reaguurder avant la lettre, die vanuit de Bloemenbuurt zijn vurige monologen debiteerde tegenover zijn vrouw Cock en zoon Ab. Hij dulde geen tegenspraak over de dingen en liet dat met een stevige “Hou je erbuiten Cock!” weinig subtiel merken aan zijn echtgenote. Hoe zou hij de pandemie hebben beleefd? Waarschijnlijk zou hij geen enkele zelftest hebben gedaan, omdat de handleidingen onleesbaar waren en niemand van de handleidingschrijvers op zijn aanbevelingen had gereageerd. Als “krities prikker” had hij hierover op zijn facebookpagina lange tirades gehouden, die door al zijn facebookvrienden, Cock en Ab, zouden worden geliket. Wellicht voerde hij zijn eigen vaccinatiebewijs in, de CORonapas, een document met paspoort-allure, voorzien van een échte stempel – zo’n afdruk dat eerst in een vochtig stempelkussen is gedoopt en ooit veel schoolschriften sierde. Het hoorcollege stempelen zou hij vervolgen met een gestempelde impressie van de gehele vaderlandse geschiedenis, inclusief de Tachtigjarige Oorlog.

Mogelijk dat hij daarna met een koffer vol CORona-passen bij de poorten van GGD-locaties zou staan. Vol vuur demonstreerde hoe werkzaam de CORonapas wel niet was, omdat deze ongevoelig zou zijn voor fraude en daarbij uitblonk in schoonheid.

Vrouw en zoon haalden natuurlijk wel een boosterprik en aten na afloop gezellig een portie kibbeling bij de viskar. Als Cor vlak voor sluitingstijd zou worden gevraagd of hij nog een vaccin bliefde, schopte hij zoveel stennis dat de beveiliging hem van het terrein verwijderde. Natuurlijk zou blijken dat hij bang was voor een prikje, waarna hij in Corantijn ging in zijn schuilkelder – twee gebunkerde gootsteenkastjes, ingericht na het opheffen van de BB.

Maar ja, er is geen Cor van der Laak meer. Als typetje is hij links en rechts ingehaald door miljoenen mondige landgenoten, die zonder pardon hun vetgetypte onderpreken de digitale ether in slingeren. Zonder tegenspraak! “Van die dingen ja, van die dingen!”

JAAP KROL

Droomtherapie

Door **Rudy Vane** Fotografie **Frits Blom**

Dromen doen we allemaal, maar niet iedereen onthoudt dromen. Maar waarom dromen we en nog belangrijker, wat betekenen ze? Soms is het fijn om te weten wat een bepaalde droom betekent en wat de link is met problemen die je ervaart. In dat geval bestaan er droomtherapeuten die daarbij kunnen helpen.

Een van die therapeuten is Maarten Wiegman. Hij heeft een praktijk voor Spirituele Regressie in Assen en Hoogeveen en maakt gebruik van regressie- en reïncarnatietherapie, voice dialogue, innerlijk kinderwerk, opstellingen, maar ook *droomverklaring en droomtherapie*. Maarten vertelt wat dromen voor rol spelen in de therapie. ‘Soms gebruiken we een droom of visioen als ingang voor een regressie. Dat is een herbeleving van een voorbije gebeurtenis die ons in het hier en nu hindert. Vaak hindert het probleem ons zo erg, dat er sprake is van een regelrechte blokkade. Burn-out, ziekte of chronische vermoeidheid kunnen het lichamelijke gevolg zijn, om van de geestelijke gevolgen – bijvoorbeeld

depressiviteit – maar te zwijgen. Een stressvol beroep of dagelijkse activiteit voegt daar nog het nodige aan toe. Met spirituele regressietherapie krijg je de oorzaak van het probleem helder in beeld en werk je die oorzaak helemaal door. Mentaal, emotioneel, fysiek én spiritueel – dat is op het niveau van je ziel. En uiteindelijk leidt tot catharsis: een mentale, emotionele en fysieke loutering, die leidt tot diep doorvoeld begrip.’

Jungiaanse methode

‘Er zijn niet alleen verschillende soorten dromen, maar ook verschillende soorten manieren om dromen te verklaren. Ik werk Jungiaans en kijk naar een droom op de manier die Jung beschreven heeft. Een droomsymbool heeft bij Jung een andere betekenis dan bijvoorbeeld bij Freud. Dromen komen voort uit een laag van het onderbewustzijn en volgens Jung compenseren dromen iets wat we met onze bewuste geest eigenlijk helemaal niet weten en misschien niet eens kunnen weten.’ Over het wanneer en waarom iemand naar een dromtherapeut gaat vertelt Maarten: ‘Het zijn meestal

mensen die op een of andere manier vastlopen, nieuwsgierig zijn en iets laagdrempeligs nodig hebben. Of juist mensen die persoonlijk al een hele weg hebben afgelegd en een laag dieper willen gaan. Bij regressietherapie vereist het enige moed om bij mij op de bank te gaan liggen, droomtherapie is dan vriendelijker en laagdrempeliger. Daarom kies ik dan ook voor coaching als manier van werken. Ik wil de droom wel van tevoren hebben. Wat een droom betekent is voor elke persoon verschillend. Als je bijvoorbeeld van je vader droomt kan dat betekenen dat er iets met je vader aan de hand is, het kan ook betekenen dat het thema vaderschap aan je deur klopt. Je kunt niet elke droomverklaring zomaar op elke persoon loslaten. Jungiaans kijk je op welke laag iets zich afspeelt. Dromen waarin je achtervolgd wordt hebben vaak iets met angst te maken. Dan zoek je naar de oorzaak van die angst. Je moet dan niet meer wegrennen maar stilstaan en omkijken om te zien wie je nu eigenlijk achtervolgt. Je kijkt dan je eigen angst in de ogen. Terugkerende dromen duiden erop dat iets nog niet af is.’

het is goed om een notitieboekje naast je bed te hebben

Therapie

In zijn droomuitleg-methode beschrijft Jung een aantal stadia: plaats – tijd – personen, uitbeelding van het droomprobleem (expositie), het keerpunt en dan het eind waarin alles bij elkaar komt en in het hier en nu begrepen wordt. ‘Als iemand bij mij komt met een droom wil ik graag een begin, een midden en een eind’, stelt Maarten. ‘Omdat je van een droom vaak alleen het eind onthoudt is het goed om een notitieboekje naast je bed te hebben, zodat je als je wakker wordt direct alles kunt opschrijven dat je op dat moment nog kunt herinneren. Of mensen nu naar me toe komen met een groot probleem of alleen om een uitleg van de droom te krijgen, het is in beide gevallen therapie. Je moet in elk geval een hulpvraag hebben. Ik help mensen namelijk om hun persoonlijkheid te veranderen, om een andere insteek te krijgen in het leven zelf en zich daar anders over te voelen. Droomtherapie neemt meestal meerdere sessies in beslag. Het heeft pas zin als je dromen over een langere tijd kunt volgen. Een droom van één nacht geeft minder houvast over je ontwikkeling en waar je precies staat.’

Collectieve betekenis

‘De meeste dromen hebben naast een persoonlijke, ook een collectieve betekenis: ze lijken bijvoorbeeld op sprookjes, mythen of heldenverhalen en verbeelden daarmee de zoektocht van een volk of een cultuur. Typische droommotieven zijn bijvoorbeeld: vertrek van huis en haard, reizen, afdalen in kelders, wegvlugten, vliegen, zwemmen. Interessant is ook altijd het bereiken van een nieuwe plek en de beweging (bijvoorbeeld omhoog of omlaag) waarmee we die plek bereiken.’

Relatieproblemen en onze natuurlijke kracht

‘Verder kunnen dromen ons iets meedelen over mannelijke en vrouwelijke aspecten, door Jung ook wel archetypen genoemd, en ons zo iets vertellen over relatieproblemen. Het verhaal rondom de droom en de figuren die we in onze dromen tegenkomen, kunnen bepalend zijn voor de vraag welke aspecten van onszelf om meer aandacht vragen. Vaak zijn dromen krachtiger naarmate we ons in ons dagelijks leven sterker afsluiten van onze natuurlijke instincten en krachten. Als we te star vasthouden aan één bepaalde kwaliteit of bezigheid, kan het zijn dat andere talenten of mogelijkheden langs de weg van de droom aan onze deur kloppen en om aandacht vragen.’ ♦

Noot: Sommige therapieën worden vergoed door de zorgverzekering. Coaching wordt niet vergoed en psychosociale zorg wel, door sommige verzekeraars.

Verslavingszorg Noord Nederland

Voorlichting en preventie minstens zo belangrijk als behandeling

Door **Frits Croes** Fotografie **Frits Blom**

‘Wat veel mensen ontgaat is dat VNN, behalve directe hulp aan mensen met een verslaving, ook heel veel aan voorlichting en preventie doet.’ Aan het woord is Rob Otten, preventiewerker bij Verslavingszorg Noord Nederland. ‘Wat wij van de afdeling Voorlichting en Preventie onder andere doen is presentaties en trainingen organiseren voor tal van professionals en maatschappelijke instanties.’ ‘De verslavingszorg bestaat in Nederland al een behoorlijke tijd en in de loop der jaren zijn er allemaal fusies geweest’, legt Rob het ontstaan van VNN uit. ‘Uiteindelijk zijn in 2004 Ambulante Verslavingszorg Groningen, het Consultatiebureau voor Alcohol en Drugs in Drenthe en de Kuno van Dijkstichting in Friesland gefuseerd tot Verslavingszorg Noord Nederland (VNN).’

Niet alleen gebruikers

‘In principe zijn wij er als verslavingszorg voor twee verschillende doelgroepen. Ten eerste voor iedereen die iets wil doen aan zijn middelengebruik, dus wil stoppen of minderen. Maar óók voor mensen die meer willen weten over middelen zonder zelf direct een probleem te hebben met middelengebruik. Dat kan een scholier zijn die een werkstuk maakt over alcoholverslaving, een mantelzorger, een student die wil weten of het veilig is om een xtc-pil te nemen. Iemand met een verslaving die hulp zoekt weet ons wel te vinden,

maar we zijn er ook juist voor dié doelgroepen die zelf niet gebruiken, maar wel hulp willen in de vorm van informatie of ondersteuning. Hoe ga ik bijvoorbeeld met mijn partner om, die te veel drinkt, dat is specifiek wat er bij preventie hoort.’

Speciale aandacht voor kinderen van verslaafde ouders

‘We doen ook heel veel voor kinderen van ouders die problematisch middelen gebruiken. Daar wordt vaak een hele grote druk op gelegd door die ouders. Ze houden vaak het hele huishouden draaiend en denken vaak dat ze de enigen zijn die het overkomt, terwijl er veel kinderen zijn die hetzelfde doormaken. Ze vormen ook nog eens een risicogroep. Niet dat ze ook meteen verslaafd raken, maar ze zijn er wel wat gevoeliger voor. Voor die kinderen is het heel fijn als zij met elkaar kunnen praten’.

Testservice

‘Wij testen ook uitgaansdrugs voor uitgaanders. Dat kan in de provinciehoofdsteden Leeuwarden, Assen en Groningen. We zijn in principe niet tegen gebruik, als je het maar veilig doet en je gebruik geen probleem wordt voor jezelf of je omgeving. En als je merkt dat je je gebruik niet meer in de hand hebt, kun je bij ons hulp vragen’.

BIE PAD EN WEG

Kruiswoordcrypto

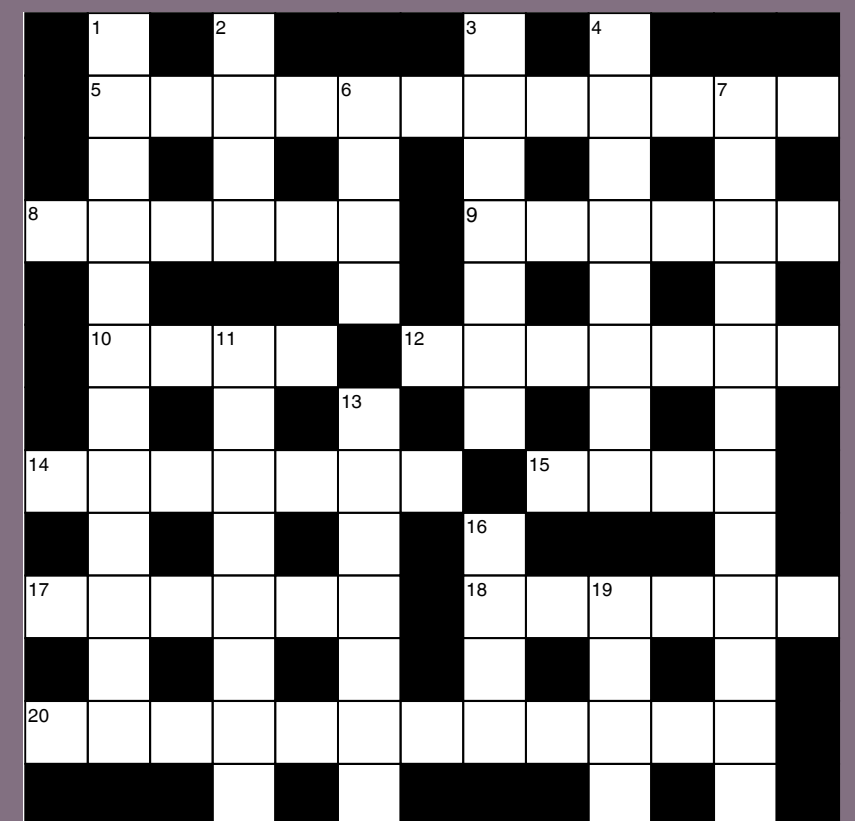
Door **Luuk Kobes**

Horizontaal

- 5 Doopwater
- 8 Gatverbrandingsgevolg
- 9 Brandstof
- 10 Zwartrok
- 12 Toenmaals
- 14 Maakt een snapshot
- 15 Kromzwaard
- 17 Amfibie
- 18 Handgemeen
- 20 Taartjes voor de vergadering

Verticaal

- 1 Verdedigende positie
- 2 Arabische titel
- 3 Vastliggend
- 4 Granaat- of houtdeeltje
- 6 Slot
- 7 (On)min
- 11 Geschetst door het leven
- 13 Trouweloze handeling
- 16 Batterij
- 19 Weinig van veel

De oplossing vindt u op pagina 27

HOROSCOOP

Illustratie **Paul Kimkes**

Steenbok 22 december-19 januari

Het is verstandig om wat extra geld opzij te zetten: zet het eventueel vast op een spaarrekening, want er zijn in korte tijd meerdere apparaten kapotgegaan. Op het gebied van de liefde staan de sterren heel gunstig en jouw droompartner is dichterbij dan je denkt.

Waterman 20 januari-18 februari

Goed dat jij jouw idealen zover door weet te voeren, maar besef ook dat je realistisch moet blijven. Blijf een duidelijke koers varen, want je bedrijfje maakt een prima winst. Ga 's avonds vroeg naar bed, anders gaat je weerstand omlaag. Maak sfeer in huis en je stemming blijft optimaal.

Vissen 19 februari-20 maart

Zoals het een echte "visser" betaamd werp jij je hengel op de perfecte tijd uit. Een nieuwe liefde bepaalt jouw huidige situatie, maar probeer niet te achterdochtig te worden en kijk ook naar wat jij graag wilt. Gelooft in jezelf, die ander en alle geluk baant een standvastige koers.

Ram 21 maart-19 april

Lange wandelingen maken jou fysiek sterk: eveneens adem je de frisse lucht voluit in! Het stemt tot mooie, nieuwe ideeën om met een opdracht te beginnen die een ware uitdaging vormt. Wel volhouden, want ook op dit gebied zal de aanhouder winnen.

Tweelingen 22 mei-21 juni

Goed communiceren gaat jou prima af: eerst voelt het soms alsof je te veel dingen tegelijk doet, maar blijf je vizier duidelijk gericht houden. Ga niet te veel mee in zinloze roddels, maar koester je zelfvertrouwen. Na een adder onder het gras verschijnt er een prachtige roze wolk.

Kreeft 22 juni-23 juli

Begin vandaag nog met je eigen gevoelens serieus te nemen! Wanneer je te vaak afwacht in relaties raak je uiteindelijk erg teleurgesteld. Tijdens een reis met een goeie vriend zul je merken dat hij veel meer om jou geeft dan aanvankelijk werd verwacht: jullie lopen samen op rozen.

Stier

21 april - 20 mei

Als aardeteken wroet jij graag in de grond: het voordeel daarvan is dat die struiken in de tuin alvast geplant zijn. Een sollicitatie stel je het liefst uit om er vervolgens niet meer mee bezig te hoeven zijn. Stier, steek die kop boven het zand uit en ga voor die baan!

Leeuw 24 juli- 23 augustus

Inspiratie vormt de bron om toekomstplannen daadwerkelijk maar eens uit te voeren. Zowel planeet Jupiter als Neptunus geven jou binnenkort meer helderheid: eindelijk durf je die schepen achter je te verbranden en een nieuwe start te maken. Wilskracht en moed worden belangrijke drijfveren om te volharden.

Maagd 24 augustus-23 september

Alles staat weer strak gepland in je agenda: helaas is er dan te veel vastgelegd en weinig ruimte voor het onverwachte. Laat eens los en zie wat er werkelijk open staat in het universum. Je hebt de wind mee en met die elektrische fiets voel je je ook nog eens stormvrij.

Weegschaal 24 september-23 oktober

De sterren zien voor jou lichtheid en beweging: je klimt snel naar boven op velerlei gebied, maar blijf tussendoor even stilstaan. Reflectie en bezinning zorgen ervoor dat je trouw bent aan de liefde voor je medemens, dieren en ook uiteindelijk aan jezelf.

Schorpioen 24 oktober-22 november

Als gevoelsteken bijt jij je scharen liever niet vast in ingewikkelde confrontaties: toch weet jij er met jouw voortreffelijke ratio er compleet boven te staan en zo ook advies te geven. Overheers die ander niet te veel: kom tot een wederzijds compromis en de oplossing is er al.

Boogschutter 23 november-22 december

Een nieuw avontuur biedt zich aan voor jou: het staat zelfs al bijna voor de deur, maar je twijfelt nog of het ook echt haalbaar is. Benut die bedenktijd en praat erover met anderen: wie weet hebben zij goeie tips. Na regen komt zonneschijn en die leidinggevende functie komt eraan.

STRAATKLINKERS

OP HET KANTOOR VAN DE BURGEMEESTER

Door **Wietske Aupers** Fotografie **Frits Blom**

'Kijk eens wat een mooi pak ik aan heb!' Berend Nijborgh, bijgenaamd Berend Botje gaat er even voor staan. Het gaat goed met hem en dat wil hij graag met iedereen delen. Oorspronkelijk komt hij uit Zuidlaren, net als de Berend uit het liedje. Onder andere door schulden en verslavingsproblematiek kwam hij twintig jaar geleden op straat terecht. >>

DE RIEPE BUSINESSCLUB

De bedrijven in dit overzicht ondersteunen De Riepe. Wilt u als bedrijf ook bijdragen? Dat kan, neem gerust contact met ons op: 050-5791818 (09:00-13:00 uur).

Aksion

Als de zon, tekentherapie

Bike Centre Dik, Groningen

Dagblad van het Noorden, (NDC mediagroep)

De Huismeesters, Groningen

Digno BV, Haren

Doesburg autoverhuur, Groningen

Dunk

Forum Groningen

Gemeente Groningen SoZaWe

Groningen Seaports

Groninger Kredietbank

Klooster Reizen, Haren

Kluzzenbrief Jan

Kompas Zuidlaren

Lotus uitvaart, Thesinge

Metaware BV, Groningen

Mamamini Helpman

New Nexus, Tynaarlo

Noback Ingenieursbureau, Groningen

Bewindvoering en inkomensbeheer

Tekentherapie, opleiding en begeleiding

Van ventiel tot helm

Nieuws uit Groningen/Drenthe

Woningcorporatie stad Groningen

Informatietechnologie

Van sjorband tot aanhangwagen

Deskundigheid in de geestelijke Gezondheidszorg

Boeken, films en events

WIJ is dichtbij

Havendienstverlening

Sociale hulpverlening

Reisbureau

Veur putjederij in en omt hoes

Specialist in financiële zorgverlening

Uitvaartverzorging en -begeleiding

Cloudoplossingen managementsystemen

Goededoelenkringloop

IT consultancy- en adviesbureau

Techn. natuurk. berekeningen en ontwerpen

Noorderlink, Groningen

Noorderpoort, Groningen

Old Burger Weeshuis, Leeuwarden

't Oortje Sieraden, Groningen

Praktikos, Assen

Preventief Veiligheidsdiensten BV, Groningen

Rijkschool Gerald, Peize

Rottinghuis aanemingsbedrijf BV, Groningen

Schaap Strafrechtadvocaten, Groningen

Schilders de Vries, Groningen

Stichting Terwille, Groningen

Tandartsenpraktijk De Verbetering, Groningen

Verslavingszorg Noord Nederland, Groningen

Willem Rietman Interieur Tynaarlo

Vacatures Noord Nederland

Beroepsonderwijs in Groningen/Drenthe

Ontwikkelen op sociaal, cultureel gebied

Oorbellspecialzaak

Trainingsbureau

Gastvrij beveiligen

Auto- en motorrijkschool

Allround bouwbedrijf in het Noorden

Strafrechtadvocatuur

Sterk in duurzaam ondernemen

Vrij van verslaving

Gezond begint in de mond

Perspectieven bieden

Meubilair op maat

Hij werd Riepeverkoper in de stad Groningen met als vaste stek Bakker Bart op de Grote Markt. Ook toen al droeg hij altijd een net pak. ‘Dat was goed voor de verkoop’ zegt hij. ‘En ik kreeg brood van Bakker Bart en bracht die dan naar locaties waar veel daklozen komen, bijvoorbeeld de Open Hof. Ik kreeg ook kroketten, oliebollen, en vis van de visboer.’

Zijn succes had ook een schaduwzijde: het riep bij andere verkopers jaloezie op. Hij had vaak conflicten en in een geval liep dat zo hoog op dat Berend in brand gestoken werd. Hij herstelde, maar hield er wel blijvend wonden aan over. Hij kreeg het advies van de verslavingszorg om ergens anders te gaan wonen. Het werd Hardenberg, waar hij nu alweer tien jaar woont in een project voor Beschermd Wonen. Hij is blij met wat hij daar heeft: een woonkamer, een slaapkamer en een “bijkamer”. Hij werkt bij kringloopwinkel ‘Samenwerking’ en schildert.

Vol trots laat Berend foto’s van een paar schilderijen zien. Hij heeft ze niet meer in bezit, want hij heeft ze weggegeven. Ze hangen bij de Jumbo, in het ziekenhuis van Hardenberg en bij Bannen Borg, een leefgemeenschap waar hij veel mensen kent. Hij vraagt er geen geld voor. ‘Ik hoef geen miljonair te worden.’ Eén schilderij heeft hij wel verkocht, aan de burgemeester van Hardenberg en daar is hij toch wel een beetje extra trots op. ‘Een schilderij met klaprozen’ vertelt hij. ‘Het hangt op het gemeentehuis, in het kantoor van de burgemeester. Ik voel me goed door mijn schilderijen. Het is een uitdaging, een doel en ik krijg er respect door. Ik schilder wat er in mijn hoofd opkomt, haal inspiratie uit wat ik zie.

Op mijn verjaardag in juni, wil ik graag een tentoonstelling houden.’

Berend heeft nog wel meer plannen: Hij zou graag activiteiten organiseren voor mensen die in de problemen zitten, bijvoorbeeld een bingoavond of een schildercursus. Hij was daarvoor bezig een stichting op te richten, maar door corona is dat stil komen te liggen. ‘Mensen zijn bang en minder gemotiveerd.’ Maar hij geeft niet op en ziet die stichting later nog wel komen. ‘Ik leef nog en van mijn tijd als dakloze heb ik geleerd. Ik ben er sterker door geworden, weet hoe je om moet gaan met de maatschappij.’ Hij ziet zich alleen niet meer terug naar Groningen komen: ‘Ik ben nu gelukkig, hier, in Hardenberg.’

Volgende maand in De Riepe:

Wouter

Als ik om negen uur naar de supermarkt loop, zit Wouter al op zijn vertrouwde plekje op het bankje voor de winkel. Onder het bankje drie lege bierblikjes en een in zijn hand.

En verder:

- Stigma café

- Een vriendelijk gezicht

Deze zal verschijnen rond
1 juni 2022

Oplossing puzzel van pagina 23

Nu ook op social media

@deriepe

@de_riepe

Scan mij!

OPVANGINSTELLINGEN

GRONINGEN

GRONINGEN

Dagopvang
Leger des Heils
Kostersgang 28
9711 CX Groningen
tel. 050-313 36 60
Dagelijks van 12.00 – 17.00 uur

Open Hof
Spilsluizen 5
9712 NR Groningen
tel. 050-312 21 22
ma t/m vr. 10.00 – 12.00 uur
zo t/m vr. 19.30 – 21.00 uur
Zondagavondviering om 18.45 uur

Twaalfde Huis
Eemskanaal Noordzijde 32a
9713 AB Groningen
tel. 050-579 78 45
Ma t/m vr. 9.30-16.30 uur

Beschermd Wonen (Vast&Verder)
Damsterdiep 267, 9713 EE Groningen

24-uurs opvang
Algemene opvang
Van Heemskerckstraat 75
9726 GH Groningen
tel. 050-599 14 20, www.wender.nl

Hoendiephuis, voor jongeren
Noorderstationsstraat 88
9717 KR Groningen
tel. 050-599 14 20, www.wender.nl

Ommelanderhuis
Woonvoorziening (Beschermd wonen)
Schoolstraat 11
9712 JP Groningen
tel. 050-599 14 20, www.wender.nl

LIMOR woonvoorziening Hiddemaheerd
Hiddemaheerd 112
9737 KX Groningen
tel. 0900-4857545
058-215 16 94, www.limor.nl

Nachtopvang
Schoolstraat 9
9712 JP Groningen
tel. 050-599 14 20, www.wender.nl
dagelijks 21.00-10.00 uur
zon- en feestdagen van 21.00 tot 11.00 uur
Aanmelden en binnenkomen om te kijken of er plek is kan vanaf 21.00 uur tot 23.00 uur. Ook kun je maandag t/m vrijdag tussen 10:00 uur en 11:00 uur aan de Schoolstraat 3 langskomen om je aan te melden.

APPINGEDAM
LIMOR woonvoorziening
Vangnetvoorziening Cornelis Albertsstraat
Cornelis Albertsstraat 7
9901 EJ Appingedam
tel. 0900-4857545
www.limor.nl

HOOGEZAND
Sociaal Pension Hoogezand
Mansholtstraat 1-a
9602 SB Hoogezand
tel. 0900-118 88 81
www.wender.nl

VEELERVEEN
Reintegratie-centrum
De Spetse Hoeve
Spetsbrugweg 4
9566 TK Veelerveen
tel. 0597- 541 341

VEENDAM
24 uren opvang
LIMOR Woonvoorziening
Burgemeester Bosscherstraat 10
9641 NG Veendam
tel. 0598-615111
www.limor.nl

LEEK

Crisisopvang Leek
Oldebertweg 61
9351 PC Leek, tel. 0900-118 88 81
www.wender.nl

WINSCHOTEN
Dagbesteding Werkpro
Papierbaan 60
9672 BH Winschoten
tel. 059-743 3004

DRENTHE

ASSEN

Kommarin
Maatschappelijke Opvang voor dak- en thuislozen Assen
Havenkade 16
9403 AH Assen
tel. 088-8393381

Openingstijden:
Dagopvang:
ma t/m vr 10:00-15:00 uur
Nachtopvang:
dagelijks 21:00-09:00 uur

Leger des Heils
Kortdurende opvang en beschermd wonen
Maria in Campislaan 257
9406 JG Assen

EMMEN

Dagopvang
Leger des Heils
Verlengde Spoorstraat 11
7811 GA Emmen
tel. 0591-658 233
Geopend ma t/m vr. 10.30-16.30 uur

Leger des Heils opvang Emmen
Weerdingerstraat 204
7822 BK Emmen
tel. 088-065 22 40

Leger des Heils
Beschermd Wonen Boshuis
Boslaan 138
7822 EP Emmen

HOOGEVEEN

Dagopvang
Beukemaplein 14
7906 AK Hoogeveen
ma tm vr. 10.30-16.30 uur

FRIESLAND

DRACHTEN

Sociaal Pension Drachten
Stationsweg 118
9201 GS Drachten
tel. 0900-118 88 81
www.wender.nl

LEEWARDEN

Dagopvang
Leger des Heils
De Tuinen 32
8911 KE Leeuwarden
tel. 0900-118 88 81
geopend 10.00-16.00 uur
(woensdag 12.00-16.00 uur)

Zuidergrachtswal 15-16
8933 AD Leeuwarden
tel. 0900-118 88 81
geopend 10.00-16.00 uur
www.wender.nl

Algemene Opvang
Nieuweweg 3
8911 LK Leeuwarden
tel. 0900-118 88 81
www.wender.nl

d' Ambacht

Cornelis Trooststraat 48
8932 BR Leeuwarden
tel. 058-299 99 30
dambacht@werkpro.nl

Huis voor Jongeren

Huizumerlaan 101
8934 BE Leeuwarden
tel. 0900-118 88 81
www.wender.nl

Zorgopvang

J.H. Knoopstraat 2
8933 GS Leeuwarden
tel. 0900-1188881
www.wender.nl

Sociaal Pension Hoekstersingel
Hoekstersingel 51-53
8922 AM Leeuwarden
tel. 0900-188 881
www.wender.nl

Sociaal Pension Bonifatiusplein

Bonifatiusplein 19
8911 JT Leeuwarden
tel. 0900-188 88 81
www.wender.nl

Nachtopvang

Oostergoweg 1 (Wirdumerpoort)
8911 MA Leeuwarden
tel. 0900-118 88 81
www.wender.nl

Aanloophuis Leeuwarden

Bagijnestraat 36
8911 DR Leeuwarden
tel. 058-212 72 37
www.aanloophuisleeuwarden.nl

LIMOR Crisisopvang en woonvoorziening de Kei

De Kei 5
8918 AR Leeuwarden
tel. 0900-485 7545
www.limor.nl

ENGWIERUM

Leger des Heils
Beschermd Wonen
Fjellingsreed6
9132 EN Engwierum

BURGUM

Crisisopvang Burgum

Prinses Margrietstraat 63
9251 HB Burgum
tel. 0900-118 88 81
www.wender.nl

HEERENVEEN

Aanloophuis de Bregre

Herenwal 2
8441 AZ Heerenveen
0513-625 926
www.aanloophuisoerdebregre.nl

SNEEK

Sociaal Pension Sneek

Leemmerweg 53
8606 AA Sneek tel. 0900-118 88 81
www.wender.nl

De Herberg

Vier kamers voor dak- en thuislozen, verblijf maximaal 2 maanden
Kloosterdwarfsstraat 3
8603 AG Sneek
Herbergtelefoon: 06-235 415 65

LIMOR Crisisopvang

Gonggrijpstraat

Gonggrijpstraat 9
8607 BD Sneek
tel. 0515-43 08 12
www.limor.nl

STRAATKANJER

Vol vertrouwen

Door **Wietske Aupers**
Fotografie **Remco Meijer**

‘Ik vind het heel fijn om Riepes te verkopen.’ Yosif Asenov (55) glundert tijdens het hele gesprek. ‘Het is eigenlijk het enige werk dat ik op dit moment kan doen.’ vertelt hij. ‘Ik ben geopereerd aan mijn hart, dus ik kan geen zwaar lichamelijk werk doen.’ Zijn vaste stek is de Lidl in Lewenborg. Hij staat daar sinds deze supermarkt vier jaar geleden openging. Ze zorgen goed voor hem: hij heeft een stoeltje en als het regent mag hij zijn kranten binnen verkopen. ‘Klanten herkennen mij en vinden het leuk om een praatje te maken.’ Hij verkoopt zo’n tien tot twintig kranten per dag. ‘Het verdient genoeg om mezelf en mijn vrouw te onderhouden.’ Hij ondersteunt af en toe zijn beide zoons. De een is glazenwasser, maar als het regent heeft hij geen werk. De ander werkt in een restaurant, maar als dat vanwege corona dicht is, heeft ook hij geen inkomen. Zijn dochter is getrouwd en heeft twee kleine kinderen, een jongen en een meisje. Die twee zijn voor Yosif de belangrijkste personen in zijn leven. Hij zou graag ruimer willen wonen. Hij woont nu met zijn vrouw en zoons in een huis dat eigenlijk te klein is voor vier personen. Verder heeft hij geen grote dromen: ‘Het belangrijkste voor mij is dat mijn familie gezond en gelukkig is.’